

Ab. 5
Exp 12/1030Ap

Adelövs friskola

Rektorn vid Adelövs friskola

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Adelövs friskola
i Tranås kommun

Tillsyn i Adelövs friskola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Tranås kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Adelövs friskola besöktes av Skolinspektionen den 30 augusti 2012.

Fakta om skolan

Adelövs Friskola ligger i samhället Adelöv några mil öster om Tranås tätort. Verksamheten vid skolan startade höstterminen 2007 och omfattar förskoleklass och årskurs 1-6. Vid tillsynsbesöket har skolan 57 elever. Flertalet elever är folkbokförda i Tranås kommun, men det finns också elever från Gränna och Aneby kommun. Eleverna är organiserade i en förskoleklass samt i tre åldersintegrerade klasser: 1-2, 3-4 och 5-6. Skolan har fem lärartjänster och samtliga lärare ingår i ett gemensamt arbetslag. Rektorstjänsten är på 30 procent.

Skolans inriktning är allmän med profil natur, friluftsverksamhet och miljö.

I närheten av skolan bedriver svenska kyrkan förskole-samt fritidshemsverksamhet. Några av skolans elever deltar i denna fritidshemsverksamhet.

Skolan saknar utbildade lärare i ämnena ~~musik, bild, idrott, hemkunskap samt i matematik och engelska för de äldre eleverna.~~

Skolans kunskapsresultat redovisas genom skolans sammanställningar av andel elever i procent som har godkända resultat i de nationella ämnesproven samt andel elever som nått de nationella målen vid läsårets slut i årskurs 3 i matematik och svenska och i samtliga ämnen i årskurs 5.

Andelen elever i årskurs 3 som uppnått målen i svenska och matematik under åren 2009-2011 i matematik har sjunkit från 100 till 60 procent. Resultaten i de nationella ämnesproven svenska och matematik för årskurs 3 under samma år visar också på sjunkande resultat.

Kunskapsresultaten för årskurs 5 i samtliga ämnen är sammanställda av skolan för åren 2008, 2010 och 2011. Enligt sammanställningen når i huvudsak alla elever målen förutom i ämnena matematik och engelska. I engelska når dessa år 100, 80 respektive 75 procent av eleverna målen och i matematik når 75, 60 respektive 75 procent målen.

Resultaten i de nationella ämnesproven för årskurs 5 över samma år visar att flertalet elever når målen i svenska, men att andelen elever som nått målen i engelska och matematik har minskat. Procentenheter bör dock tolkas med försiktighet då det rör sig om få elever.

*Rättelse
2012-11-16*

** musik och bild
för de äldre
eleverna samt i
ämnet hemkunskap.*

EBBA SVARTZ

Helhetsbedömning

Vid tillsynen av Adelövs friskola framkommer att skolan har ett klasslärarssystem, som i första hand utgår från att det ska finnas en lärare per klass och i mindre utsträckning utifrån den ämneskompetens respektive lärare har. Lärarna på skolan undervisar därmed i ett flertal ämnen de inte har utbildning för. Skolan saknar också behöriga lärare i några skolämnena. Skolan måste därför långsiktigt planera för att lärarkompetenserna ska ge bättre stöd för att eleverna erbjuds en utbildning med lärare som har kompetens och utbildning för den undervisning de bedriver.

Kvalitetsarbetet på skolan behöver ytterligare stärkas och i det bör ingå ett långsiktigt arbete för att generellt säkra att eleverna erbjuds en undervisning av lärare som har utbildning för den undervisning de ska bedriva. Kunskapsresultaten behöver analyseras, främst i ämnet matematik där måluppfyllelsen varit lägre än i andra ämnen och där resultaten i de nationella proven har varit låga över tid.

Även det specialpedagogiska arbetet, och andra för Adelövs friskola angelägna utvecklingsområden, behöver utvärderas och analyseras och förses med underlag som stöd för att bedöma skolans kvalitet och öka måluppfyllelsen. Rektors pedagogiska ledarskap behöver i det avseendet bättre kopplas till planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Utvalda prioriterade insatser i kvalitetsarbetet behöver ges förutsättningar för utveckling och en gemensam färdriktning i utvecklingsarbetet.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på några områden som huvudman och rektor måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Adelövs friskola att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 25 januari 2012 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Adelövs friskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektorn ska se till att beslut fattas om åtgärdsprogram.

Motivering

Enligt skollagen ska rektor efter utredning av en elevs eventuella stödbehov besluta om åtgärdsprogram eller, om utredningen visar att eleven inte behöver särskilt stöd, besluta att åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Rektor och lärare har rutiner för och utarbetar åtgärdsprogram, men enligt rektorn fattas inga formella beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram.

Av intervjun med rektorn och inlämnade åtgärdsprogram framkommer också att åtgärdsprogrammen saknar besvärshänvisning till vårdnadshavare med tydlig information om möjlighet och tillvägagångssätt för att överlaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd.

Rektorn ska därför, efter utredning av en elevs eventuella stödbehov, om utredningen visar att eleven inte behöver särskilt stöd, besluta att åtgärdsprogram inte ska upprättas. Beslut om åtgärdsprogram ska förses med besvärshänvisning.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

28 kap. 16 §, 29 kap. 10 § skollagen

21 § förvaltningslagen

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Adelövs friskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna ska avse elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i varje ämne de har undervisning i.

Motivering

Enligt skollagen ska skriftliga omdömen ges i varje ämne eleven har undervisning i. I de tidiga skolåren, årskurs 1-3, kan omdömen i de natur- och samhällsorienterande ämnena ges i ämnesblock. Från och med årskurs fyra ska de skriftliga omdömena dock ges i varje enskilt ämne inom blocken, även om undervisningen sker ämnesövergripande.

De skriftliga omdömen som ges till eleverna är uttryckta i förhållande till kunskapskraven och ger elever och vårdnadshavare tydlig information om elevernas kunskapsutveckling. Av intervjuer och av till Skolinspektionen inlämnade

skriftliga omdömen från skolan framkommer emellertid att eleverna i årskurs 4-6 erhåller skriftliga omdömen i ovan nämnda ämnesblock.

Rektorn ska därför se till att skriftliga omdömen i de natur-och samhällsorientande ämnena ges i varje ämne eleven får undervisning i.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Adelövs friskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Rektorn ska se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

På Adelövs Friskola finns i vissa delar ett dokumenterat kvalitetsarbete som uppfyller kraven, men det behöver stärkas och utvecklas när det gäller arbetet för ökad måluppfyllelse av kunskapsresultat och utveckling av undervisningen. Skolan redovisar sammanställningar av kunskapsresultat över tid i samtliga ämnen, men analys av resultaten, för att prioritera insatser för högre måluppfyllelse, sker i för liten utsträckning. De beskrivna åtgärderna för högre måluppfyllelse saknar också förankring i hur processerna för åtgärderna ska utformas och vilka förutsättningar som kan behövas eller ändras utifrån en sådan planering.

Även andra för skolan viktiga områden, till exempel elevinflytande, elevhälsan och specialpedagogiska insatser, såväl som skolans prioriterade utvecklingsområden behöver bättre synliggöras i kvalitetsarbetet. Olika underlag, som beskriver resultat utifrån mål och åtgärder, saknas inom sådana områden för att kunna göra en relevant uppföljning. Därmed försvåras också utvärderingen och prioriteringen av nya åtgärder förankrade i skolans behov.

Vid samtliga intervjuer framkommer vidare att lärarna och eleverna i för liten utsträckning medverkar i kvalitetsarbetet.

Rektorn ska därför se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete med planering, uppföljning och utveckling av utbildningen samt att lärare och elever medverkar i kvalitetsarbetet.

Författning

4 kap. 4, 5 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Personalkompetens

Bedömning

Adelövs friskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- De lärare som används ska ha utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen för undervisningen använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning de ska bedriva.

Skolan har ett klasslärarsystem där klassläraren har ansvar för flertalet skolämnen. Av inskickad dokumentation och vid intervju med rektorn och representanter för lärarna framgår att lärarna undervisar i ett flertal ämnen som de inte har utbildning för. I några ämnen uppger rektorn att lärarna undervisar över klassgränserna, men att detta kan ske i större utsträckning för att eleverna så långt möjligt ska erbjudas undervisning av lärare som har utbildning avsedd för ämnena.

Huvudmannen ska se till att skolan använder lärare som har utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Författning

2 kap. 13 § första stycket skollagen, förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare och utnämning till lektor

2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen

2 kap. 3 § 1985 års skollag, 33 § lagen om införande av skollagen

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Adelövs friskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Eleverna ska ha tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ha tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Skolan har enligt rektorn ett rum planerat för ett skolbibliotek med ett datoriserat datasystem för utlåning, men enligt rektorn, lärare och elevrepresentanter är skolans bibliotek ännu under utveckling och används inte tillräckligt i den pedagogiska verksamheten. Litteratur och faktaböcker och datorer ska enligt intervjuerna köpas upp kontinuerligt, men skolbibliotekets resurser uppges inte vara tillräckliga för att ge stöd för elevernas utveckling och lärande i den vardagliga pedagogiska verksamheten. Undervisningen ger därmed i för liten grad stöd och stimulans för olika arbetsformer där ett skolbibliotek kan stödja elevernas utveckling och lärande.

Huvudmannen ska se till att eleverna har tillgång till ett skolbibliotek och att detta används i skolans pedagogiska verksamhet för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

Huvudmannaskap och godkännande**Bedömning**

Adelövs friskola måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Huvudmannaskap och godkännande.

- Huvudmannen ska ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. Informationen om klagomålen ska lämnas på ett sådant sätt att de blir kända.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen.

Av intervjun med rektorn framkommer att huvudmannen för Adelövs Friskola saknar sådana rutiner.

Huvudmannen ska därför se till att det finns skriftliga rutiner för att ta emot klagomål mot utbildningen och ta emot och utreda sådana klagomål. Informati-
onen om rutinerna ska lämnas på ett sådant sätt att de blir kända.

Författning

4 kap. 8 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Ebba Svartz och utredare Lena Lindh.

På Skolinspektionens vägnar

Ebba Svartz

Undervisningsråd

Lena Lindh

Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).